

EUROOPA LIIT

Regioonide Komitee

SUBSIDIAARSUSE 2013. AASTA ARUANNE

- Kommenteeritud kokkuvõte -

SUBSIDIAARSUSE 2013. AASTA ARUANNE

- Kommenteeritud kokkuvõte -

Euroopa Komisjoni president Barroso rõhutas oma 2013. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta, kui oluline on arukas reguleerimine, ja leidis, et Euroopa Liit peab osalema „suurelt suurtes asjades ja väiksel väiksemates asjades”, rõhutades subsidiaarsuse tähtsust ja väljendades seisukohta, et „subsidiaarsus ei ole pelgalt tehniline mõiste. See on demokraatia aluspõhimõte. Euroopa kodanike üha tihedama liidu saavutamiseks tuleb otsused teha võimalikult avalikult ja kodanikele võimalikult lähedal.”¹

Regioonide Komitee on pühendunud subsidiaarsuse põhimõtte tõhusa rakendamise tagamisele ja lihtsustamisele ning püüab saada subsidiaarsuse asjatundjaks ELis. Seoses sellega rakendas komitee kogu 2013. aasta vältel meetmeid, mis on osa komitee subsidiaarsuse tööprogrammist ning mida kajastatakse käesolevas neljandas subsidiaarsuse aastaaruandes. Lisaks tegeles komitee 2013. aastal sellega, et sõlmida Euroopa Parlamendiga leping², mis hõlmab ka koostööd selleks, et tagada subsidiaarsuse põhimõtte järgimine.

2012. aastal muutis komitee oma subsidiaarsuse järelevalve strateegiat, tugevdades juhtimist ja kehtestades järelevalve osas tervikliku lähenemisviisi. 2013. aasta oli esimene aasta, kui neid uusi elemente praktikas rakendati. Komitee jaoks oli subsidiaarsuse järelevalve valdkonna peamine uuendus 2013. aastal komitee esimese subsidiaarsuse tööprogrammi³ vastuvõtmine ja rakendamine. Tööprogramm sisaldas Euroopa Komisjoni tööprogrammist teatud kriteeriumide⁴ alusel välja valitud viit algatust⁵, mille puhul jälgiti eriti tähelepanelikult nende vastavust subsidiaarsuse põhimõttele.

---

1 http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_et.htm.

2 Euroopa Parlamendi ja Regioonide Komitee koostööleping, allkirjastatud 5. veebruaril 2014.

3 CdR 2336/2012, komitee juhatus võttis selle vastu 30. jaanuaril 2013.

4 a) algatused peaksid pakkuma selget poliitilist huvi kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;
b) algatused peaksid puudutama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusvaldkondi;
c) algatustel peaks olema võimalik subsidiaarsuse mõõde.

5 1. ELi jäätme poliitika ja valdkonna õigusaktide läbivaatamine; 2. Sadamapakett (asendas algselt valitud meretranspordi ühtse turu sinise vööndi algatuse); 3. Linnaline liikumiskeskond; 4. E-arvete esitamine riigihangete puhul; 5. Kliima ja energia keskkondlik hindamisraamistik, et tagada mittekonventsionaalsete süsivesinike ohutu ja turvaline kogumine.

Jälgitud algatused ja subsidiaarsus komitee arvamustes

- **ELi jäätmepoliitika ja valdkonna õigusaktide läbivaatamine.** Neis küsimustes konsulteeriti subsidiaarsuse eksperdirühma ja subsidiaarsuse järelevalvevõrgustikuga, kuna enamikus liikmesriikides vastutavad ELi jäätmevaldkonna õigusaktide rakendamise eest kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused⁶. Konsulteerimise käigus ilmses olulisi subsidiaarsuse ja proportsionaalsusega seotud aspekte, mida võeti arvesse komitee arvamuses⁷.
- **Sadamapakett⁸.** Kuna oldi mures, et ettepanekus ei pruugita piisavalt arvesse võtta ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konkreetseid tingimusi, käivitati REGPEXi veebilehe kaudu piirkondlike parlamentide ja valitsuste konsulteerimine subsidiaarsuse ja proportsionaalsusega seotud küsimustes, mis toimus paralleelselt varajase hoiatamise mehhanismi kaheksanädalase perioodiga⁹. Jõuti järeldusele, et subsidiaarsuse põhimõtet on järgitud, kuid avastati mõned proportsionaalsusega seotud küsimused. Lisaks korraldas komitee koos ESPONiga¹⁰ territoriaalse mõju hindamise seminari, mis oli esimene kord, kui komitee osales territoriaalse mõju hindamises, milles kasutati QuickScan-meetodit.
- **E-arvete esitamine riigihangete puhul¹¹.** REGPEXi veebilehe kaudu käivitati piirkondlike parlamentide ja valitsuste konsulteerimine subsidiaarsuse ja proportsionaalsusega seotud küsimustes paralleelselt varajase hoiatamise mehhanismiga, võttes arvesse algatuse võimalikku mõju kohaliku ja piirkondliku tasandi kuludele ja halduskoormusele¹². Enamik vastanuid leidis, et subsidiaarsuse põhimõtet on järgitud, kuid sellegipoolest tõstatati mõningaid, eelkõige proportsionaalsusega seotud küsimusi. Eriti rõhutati asjaolu, et ettepanekus ei võeta piisavalt arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vaatenurka.
- **Linnaline liikumiskeskond.** Komitee osales Euroopa Komisjoni mõjuhindamises ühiselt korraldatud mõjuhindamise seminari kaudu, millel osalesid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Seminaril osalenud eksperdid jõudsid muu hulgas järeldusele, et kohustuslike nõudmiste kehtestamine oleks enneaegne, kuid linnade ühiste tulemusnäitajate ja võrdlusanalüüside kasutuselevõtt võiks olla väga huvipakkuv. Kuna algatus avaldati 2013. aasta lõpus, on see viidud üle 2014. aasta subsidiaarsuse tööprogrammi.
- **Mittetraditsioonilise süsivesiniku kogumine.** Algatus viibis ning avaldati alles 2014. aasta jaanuaris. Seetõttu on ka see algatus viidud üle 2014. aasta subsidiaarsuse tööprogrammi.

---

6 [Regioonide Komitee – jäätmealase konsulteerimise aruanne.](#)

7 CdR 1617/2013.

8 CdR 3610/2013.

9 [Regioonide Komitee – sadamapakett.](#)

10 Euroopa territoriaalse arengu ja ühtekuuluvuse vaatlusvõrk.

11 CdR 5277/2013.

12 [Regioonide Komitee – e-arvete esitamine riigihangete puhul.](#)

Lisaks konsulteeriti subsidiaarsuse eksperdirühmaga väljaspool tööprogrammi raamistikku omaalgatusliku arvamuse „Detsentraliseerimine Euroopa Liidus ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste positsioon ELi poliitika kujundamisel ja rakendamisel”¹³ koostamise üle.

Komitee on seega andnud panuse Euroopa Komisjoni konkreetsetesse mõjuhindangutesse sadamapaketi ja linnalise liikumiskeskonna teemaliste seminaride järelduste abil. Seminaridel keskenduti kavandatud algatuste territoriaalsele mõõtmele. Lisaks sillutati 2013. aastal vastu võetud arvamusega „Territoriaalse mõju hindamine”¹⁴ teed territoriaalse mõju hindamise strateegiale, mille väljatöötamisega alustatakse 2014. aastal. Territoriaalse mõju hindamistes osalemisega soovib komitee anda panuse paremale õigusloomele suunatud institutsioonidevahelistesse jõupingutustesse.

Komitee 2013. aasta arvamuste subsidiaarsuse analüüsist selgus, et vaid kahes arvamuses tõstatati küsimusi seoses subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimisega ELi seadusandlikes algatustes. Need olid arvamused „Keskkonnamõju hindamise direktiivi läbivaatamine”¹⁵ ja „Direktiivi ettepanek mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise kohta”¹⁶. Lisaks tõstatas komitee arvamustes „Ametliku kontrolli määrus”¹⁷ ja „Ettepanek: direktiiv tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta”¹⁸ küsimusi seoses delegeeritud õigusaktide kasutamisega.

Kuues subsidiaarsuse konverents

Aasta peamine subsidiaarsust käsitlev üritus, Regioonide Komitee ja Saksamaa Liidunõukogu korraldatud kuues subsidiaarsuse konverents¹⁹, toimus 18. detsembril 2013. Konverents tõi kokku väljapaistvaid esindajaid ELi institutsioonidest, riikide ja piirkondade parlamentidest ja akadeemilistest ringkondadest, et hinnata subsidiaarsuse põhimõtte seisundit ja mõju Lissaboni lepingu järgsele ELi õigusloomele. Kuuenda iga kahe aasta tagant toimuva institutsioonidevahelise ja mitmetasandilise foorumi peamised järeldused olid järgmised. Kõigepealt leiti, et subsidiaarsuse põhimõtte on ELi seadusandluse demokraatliku õiguspärasuse mõõdupuu, millega tagatakse, et kõik otsused tehakse kõige sobivamal tasandil, ning aidatakse kujundada poliitikat, mis teenib kõigi ELi kodanike huve. Teiseks on institutsioonidevaheline koostöö subsidiaarsuse järelevalves andnud selget lisaväärtust. Koostööd tuleks suurendada subsidiaarsuse põhimõtte võimalikult tõhusaks rakendamiseks.

---

13 CdR 2214/2012, [Subsidiaarsuse eksperdirühma konsulteerimine detsentraliseerimise küsimuses](#).

14 CdR 29/2013, [Regioonide Komitee – territoriaalse mõju hindamine](#).

15 CdR 591/2013.

16 CdR 3766/2013.

17 CdR 5295/2013.

18 CdR 2062/2013.

19 [Regioonide Komitee – 6. subsidiaarsuse konverents](#).

Kolmandaks on subsidiaarsus kui konstruktiivne kontseptsioon omandanud veel suurema tähtsuse, sest arutelu ELi meetmete piiride üle on pidevalt laienenud ning subsidiaarsus tuleks seada selle arutelu keskmesse. Komitee väljendas oma pühendumust subsidiaarsuse kultuuri edendamisele, sidudes selle selgelt mitmetasandilise valitsemisega, sest subsidiaarsuse järelevalve saab olla tulemuslik üksnes juhul, kui see põhineb kõigi valitsustasandite tõelisel koostööl.

Lisategevused subsidiaarsuse järelevalves

Komitee on veelgi täiustanud REGPEXi veebilehte²⁰, seadusandliku võimuga piirkondadele mõeldud veebipõhist vahendit, mis nüüd sisaldab seadusandliku võimuga piirkondade interaktiivset kaarti ja kõigi piirkondlike parlamentide üksikasjalikke profiile. Samuti sisaldab see ingliskeelset standardvormi subsidiaarsuse analüüside kokkuvõtete koostamise tarvis. Selleks et hinnata varajase hoiatamise süsteemi osas saadud kogemust ja levitada parima tava näiteid, avaldas komitee uuringu teemal „*The Subsidiarity Early Warning System of the Lisbon Treaty – the role of regional parliaments with legislative powers and other subnational authorities*” (Lissaboni lepingu subsidiaarsuse järelevalve varajase hoiatamise mehhanism – seadusandliku võimuga piirkondade ja muude piirkondlike omavalitsuste roll)²¹. Uuringus võrreldakse ja hinnatakse seadusandliku võimuga piirkondade, muude piirkondlike kogude ja asjaomaste sidusrühmade kaasatust varajase hoiatamise mehhanismi pärast Lissaboni lepingu vastuvõtmist ning kirjeldatakse koostöömehhanismi ja tehakse kindlaks parimad tavad.

Järeldused

2013. aastal tugevdati subsidiaarsuse järelevalvet Regioonide Komitees veelgi subsidiaarsuse järelevalve muudetud strateegia rakendamisega. Kindlatele järelevalvevahenditele toetudes kinnitas komitee oma terviklikku lähenemisviisi, käsitledes subsidiaarsuse järelevalvet kogu poliitikakujunduse tsükli vältava kohustusena eesmärgiga sekkuda võimalikult varajases etapis. Esimese subsidiaarsuse tööprogrammiga on komitee võtnud endale ülesande teostada ELi algatuste ennetavat järelevalvet. Subsidiaarsuse juhtrühma läbiviidav poliitiline juhtimine ja olemasolevad järelevalvevahendid, nagu subsidiaarsuse järelevalve võrgustik, subsidiaarsuse eksperdirühm ja REGPEX, on võimaldanud komiteel selle ülesande edukalt ellu viia ja valmistuda täiendavate võimaluste uurimiseks subsidiaarsuse järelevalves. Seetõttu uurib komitee teisi valdkonnaga seonduvaid küsimusi (nagu territoriaalse mõju hindamine), et tuua kasu kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ja selle tulemusena kõigile ELi kodanikele. Järgmise subsidiaarsuse tööprogrammi eesmärk on tugevdada mudeleid, mis on loodud koostööks komitee sees ja välispartneritega, olgu need siis ELi institutsioonid, riikide parlamendid, kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused või ühendused.

---

20 [Regioonide Komitee – REGPEX.](#)

21 [Uuring *The Subsidiarity Early Warning System of the Lisbon Treaty – the role of regional parliaments with legislative powers and other subnational authorities.*](#)

Subsidiaarsuse eesmärk ei ole lihtsalt suurendada või vähendada ELi tasandi õigusaktide arvu. Subsidiaarsuse eesmärk on nende vastuvõtmine õigel tasandil, kodanikule võimalikult lähedal. On ütlematagi selge, et meil on vaja kaotada ELi ja tema kodanike vahele tekkinud lõhe. Komitee on pühendunud subsidiaarsuse kultuuri loomise edendamisele ja jätkab võetud kohustuse täitmist, tugevdades subsidiaarsuse järelevalvet, arendades edasi järelevalvevahendeid ning süvendades institutsioonidevahelist koostööd.
